

*Чайковський Д.В.
здобувач вищої освіти рівня «магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Нагаєва С.П.
к.геогр. н., доцент кафедри екології та охорони довкілля
Одеський державний екологічний університет
dmitrijcajkovskij1@gmail.com*

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕКРЕАЦІЙНИХ РАЙОНІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

За своїм геопросторовим розташуванням, природно-кліматичними особливостями Черкаська область займає провідне місце. Це серце України в природничому (наявні унікальні об'єкти природи: Канівські гори, Мошногірський кряж, Холодноярське лесове плато), історичному, духовному та культурному розвитку.

Черкащина багата на мінеральні води, унікальні за своїми лікувальними властивостями та енергетичними потужностями. Налічується понад 20 різних за хімічним складом і лікувальними властивостями джерел мінеральних вод. Лікувально-столові мінеральні води, маючи чудові смакові якості, споживаються як у санаторно-курортних закладах, так і для розливу.

Рекреаційні ареали територіально співпадають з поширенням рекреаційних угідь, тому доречно говорити про ті види рекреаційної діяльності, що використовують саме ці види ресурсів. До них відносяться профілактично-оздоровча, спортивно-оздоровча та рекреація на основі промислів.

Рекреаційні райони, що сприймаються як значні площі з поширеними на них ресурсами для кількох видів рекреаційної діяльності, представлені у межах Черкаської області такими територіальними утвореннями: Черкаський, Канівський, Корсунь-Шевченківський, Чигиринсько-Кам'янський, Уманський.

Рекреаційний потенціал Черкаського рекреаційного району, що формується на базі Черкаського, Золотоніського, Смілянського та Чорнобаївського адміністративних районів, складають ліси, Кременчуцьке водосховище, річки, пляжі, мінеральні води, торфові грязі, об'єкти історико-культурної спадщини та природно-заповідного фонду. Сучасне використання потенціалу рекреаційного району орієнтоване переважно на забезпечення відпочинку дорослих та дітей обласного центру та прилеглих адміністративних районів, іноді навіть суміжних областей, адже тут зосереджена майже половина санаторних закладів області. На території цього рекреаційного району розвивається мисливство, рибальство, сільський (зелений) туризм.

Канівський рекреаційний район має багату історико-культурну спадщину (у тому числі два історико-культурні заповідники, один з яких має статус національного), різноманітні ландшафти (як низовинної, так і погорбованої місцевості з мальовничими краєвидами на Канівське водосховище, р. Дніпро), об'єкти природно-заповідного фонду (зокрема, Канівський природний заповідник), мінеральні води та унікальне різноманіття флори і фауни. Тому тут сприятливі умови для розвитку туризму (в тому числі і в'їзного) та організації відпочинку місцевого населення (зокрема таких його форм, як мисливство та рибальство).

Чигиринсько-Кам'янський рекреаційний район вирізняється історико-культурною спадщиною (у тому числі два історико-культурні заповідники, один із яких має статус національного) часів розвитку козацтва в Україні, декабристського руху, селянських визвольних рухів (Коліївщина). Природний потенціал цього рекреаційного району – ліси, Кременчуцьке водосховище, річки, пляжі, природно-заповідні об'єкти, мінеральні води. Його рекреаційне використання орієнтоване на розвиток спортивного (переважно кінного) туризму, походів, культурно-пізнавального туризму, включаючи тематичні маршрути по місцях козацької слави, сільського (зеленого) туризму та відпочинок місцевого населення.

Уманський рекреаційний район формується у південно-західній частині області, за межами Середньо-Дніпровського рекреаційного регіону, до якого належать всі попередні рекреаційні райони. Центром його є м. Умань, охоплює також території Маньківського, Тальнівського, Уманського, Христинівського адміністративних районів. Ресурсно-рекреаційний потенціал представлений дендропарком «Софіївка», історико-культурним заповідником «Трипільська культура», річками Гірський Тікич та іншими притоками Південного Бугу, лісовими масивами, об'єктами природно-заповідного фонду, мінеральними водами, що є основою для розвитку туристської діяльності, у тому числі й наукового археологічного напрямку, а також відпочинку місцевого населення.

Корсунь-Шевченківський рекреаційний район формується у басейнах притоків Дніпра Росі та Вільшанки, в межах Городищенського, Звенигородського, Корсунь-Шевченківського, Лисянського адміністративних районів. Його ресурсно-рекреаційний потенціал різноманітний: історико-культурні заповідники (існуючі – «Батьківщина Тараса Шевченка» та Корсунь-Шевченківський, запроєктований – Мліївський), мальовничі ландшафти, великі лісові масиви та об'єкти природно-заповідного фонду.